

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 342/09-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 11. novembra 2009 predbežne prerokoval sťažnosť A. J., K., J. M., K., M. M., rod. Č., N., E. K., rod. M., K., F. J., N., A. O., rod. J., B., R. J., Česká republika, J. R., rod. J., J. Z., Česká republika, K. P., rod. K., K., a Ing. M. K., rod. J., B., zastúpených advokátkou JUDr. E. G. H., K., vo veci namietaného porušenia práva na spravodlivý proces zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Košiciach č. k. 1 Co 13/2009-154 z 28. mája 2009 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť A. J., J. M., M. M., E. K., F. J., A. O., R. J., J. R., K. P. a Ing. M. K. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 7. septembra 2009 doručená sťažnosť A. J., J. M., M. M., E. K., F. J., A. O., R. J., J. R., K. P. a Ing. M. K. (ďalej len „sťažovatelia“) vo veci namietaného porušenia práva na spravodlivý proces

zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) č. k. 1 Co 13/2009-154 z 28. mája 2009.

2. Sťažovatelia v sťažnosti uviedli, že „... *Rozsudkom Okresného súdu Košice II bolo vyhovené žalobe sťažovateľov o určenie vlastníckeho práva proti obchodnej spoločnosti F. K., a. s. a bola im priznaná náhrada trov konania vo výške 2.764,39 € titulom súdneho poplatku a 5.696,17 € titulom trov právneho zastupovania. Okresný súd Košice II pri výpočte trov konania vychádzal z hodnoty predmetu sporu, ktorú určil v súlade s právnymi predpismi. Súd prvého stupňa neakceptoval stanovenie hodnoty sporu pre účely súdneho poplatku na základe znaleckého posudku, ktorý sťažovatelia predložili pri podaní návrhu na začatie konania z dôvodu, že znalecký posudok, ktorý v konaní predložili nepovažoval za hodnoverný doklad o cene, keďže v ňom neboli ohodnotené nehnuteľnosti, ktoré boli predmetom konania, ale susediace pozemky, ktoré neboli ani rovnakého druhu ako predmet konania. Okrem toho mal za to, že znalecký posudok určil cenu nehnuteľnosti v roku 2005, teda vyše roka predtým, ako bol vyrubovaný súdny poplatok. Preto sa dopytoval na trhovú cenu nehnuteľnosti v realitnej kancelárii, ktorá určila cenu 1.200,- Sk/m². Na základe potvrdenia realitnej kancelárie tak súd prvého stupňa určil hodnotu sporu a vyrubil z nej súdny poplatok.“. Výrok o trovách konania napadla odvolaním žalovaná obchodná spoločnosť F. K., a. s. O odvolaní rozhodol krajský súd tak, „že rozsudok súdu prvého stupňa zmenil v časti výroku o trovách konania a sťažovateľom priznal nárok na náhradu trov konania iba vo výške 2.433,47 € a nie v rozsahu 8.460,56 € ako pôvodne rozhodol Okresný súd Košice II.“*

3. *Podľa názoru sťažovateľov krajský súd tým, že pri výpočte trov konania vychádzal z hodnoty predmetu sporu, ktorú určil v rozpore s právnymi predpismi a súdnou praxou („cena veci je v zmysle právnej praxe určovaná z trhovej ceny nehnuteľnosti a nie znaleckej hodnoty“), porušil ich právo na súdnu a inú právnu ochranu („napadnutým uznesením Krajského súdu, ktorým im nebol priznaný nárok na náhradu trov konania v rozsahu určenom súdom prvého stupňa, boli porušené ich základné práva zakotvené v čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd*

a to základného práva na spravodlivé súdne konanie. Uznesenie považujú za rozhodnutie v rozpore s Občianskym súdnym poriadkom a vyhl. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov a z ich hľadiska došlo k ich diskriminácii, keď pre účely súdneho poplatku zisťoval trhovú hodnotu a pre účely výpočtu náhrady trov konania zvolil znaleckú hodnotu nehnuteľnosti, ktorá bola nepomerne nižšia.“).

4. S ohľadom na už uvedené sťažovatelia navrhli, aby ústavný súd rozhodol vo veci týmto nálezom:

„Krajský súd... v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Co/13/2009 zmenou výroku o trovách konania rozsudku Okresného súdu Košice II č. k. 44C/599/2005-133 zo dňa 17. 02. 2009 porušil právo sťažovateľov podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru...

Uznesenie Krajského súdu... č. k. 1 Co/13/2009-154 zo dňa 28. 05. 2009 zrušuje.

Krajský súd... je povinný nahradiť sťažovateľom trovy konania vo výške 2.174,37 € do 15 dní od právoplatnosti nálezu na účet právneho zástupcu sťažovateľov.“

II.

5. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom

predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

6. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie.

7. Predmetom sťažnosti je sťažovateľmi namietané porušenie ich práva na spravodlivý súdny proces zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu sp. zn. 1 Co 13/2009 z 28. mája 2009.

8. Ústavný súd pripomína, že podľa svojej ustálenej judikatúry nemá zásadne oprávnenie preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (II. ÚS 21/96). Vo všeobecnosti úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom napokon nie je ani chrániť občana pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01). Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inšinciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (napr. I. ÚS 19/02).

9. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

10. Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že jej podstatou je nesúhlas sťažovateľov s posúdením výsledkov vykonaného dokazovania a právnym názorom krajského súdu vysloveným v uznesení sp. zn. 1 Co 13/2009I z 28. mája 2009, ktorým zmenil prvostupňový rozsudok „vo výroku o trovách konania tak, že žalovaný je povinný nahradiť žalobcom trovy prvostupňového konania v sume 2.433,47 Euro a tieto zaplatiť advokátke...“ (pozri bližšie body 2 a 3 I. časti odôvodnenia.)

11. Krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol:

„Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa určil, že žalobcovia sú podielovými spoluvlastníkmi v konkrétne určených podieloch... Zároveň zaviazal žalovaného nahradiť žalobcom na trovách konania sumu 2.764,39 Euro titulom súdneho poplatku a sumu 5.696,17 Euro titulom trov právneho zastúpenia...“

Výrok o trovách konania odôvodnil s poukazom na ust. § 142 ods. 1 O. s. p. a úspešným žalobcom priznal náhradu trov konania pozostávajúcu zo zaplateného súdneho poplatku vo výške 83.280,- Sk (2.764,38 Euro) a z trov právneho zastúpenia v sume 5.696,17 Euro vychádzajúc z hodnoty sporu 1.665.600,- Sk (55.287,79 Euro).

Proti rozsudku podal včas odvolanie žalovaný. Navrhol, aby odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku o trovách konania a priznal žalobcom trovy konania vychádzajúc z hodnoty predmetu sporu v sume 291.480,- Sk...

V tejto súvislosti poukázal na vyhlášku č. 492/2004 Z. z. o stanovení všeobecnej hodnoty majetku podľa ktorej, ak je základom poplatku cena nehnuteľnosti, touto cenou sa rozumie cena zistená podľa tejto vyhlášky. Podľa jeho názoru uvedený právny predpis neustanovuje, aby súd iným spôsobom zisťoval a určoval hodnotu predmetu sporu. Z uvedeného dôvodu mu nie je jasné, prečo súd pri určení výšky hodnoty sporu a poplatkovej povinnosti vychádzal zo správy realitných kancelárií o jednotkovej cene 1.200,- Sk/m² a nevychádzal zo znaleckého posudku predloženého žalobcami v konaní, v ktorom bolo určená cena nehnuteľností nachádzajúca sa v blízkosti spornej nehnuteľnosti vo výške 210,- Sk/m².

Z obsahu odvolania žalovaného je zrejmé, že uplatňuje odvolací dôvod uvedený v ustanovení § 205 ods. 2 písm. f/ O. s. p., t. j., že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci vo vzťahu k trovám prvostupňového konania.

Odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutom výroku o trovách konania ... a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného je dôvodné.

Pri rozhodovaní o náhrade trov konania súd prvého stupňa podľa názoru odvolacieho súdu síce správne vychádzal z ust. § 142 ods. 1 O. s. p. a zaviazal žalovaného na náhradu trov konania, vychádzajúc zo zásady úspechu konaní, nezhoduje sa však s výškou tejto náhrady ohľadom výdavkov na zaplatenom súdnom poplatku v sume 2.764,39 Euro a následne aj ohľadom výšky trov právneho zastúpenia...“

Po odcitovaní na vec sa vzťahujúcich zákonných ustanovení [§ 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, § 7 ods. 1 a 3 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a položky č. 1 písm. a) Sadzobníka súdnych poplatkov, ktorý tvorí prílohu zákona č. 71/1992 Zb., pozn.] krajský súd ďalej uviedol, že „... v prípade, ak je základom súdneho poplatku cena nehnuteľností, touto cenou sa rozumie cena zistená podľa osobitného predpisu, za ktorý sa v čase podania žaloby považovala vyhláška č. 492/2004 Z. z. o stanovení všeobecnej hodnoty. Cenu predmetu poplatkového úkonu je povinný uviesť poplatník. Cenu predmetu poplatkového úkonu určuje súd len v prípade, ak cenu neuvedie poplatník alebo cenu síce uvedie, ale je zjavne nesprávna.

Z hľadiska skutkového stavu bolo v prejednávanej veci zistené, že žalobcovia podaným žalobným návrhom sa domáhali určenia, že sú podielovými spoluvlastníkmi časti parcel... Predmetom konania je teda určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti...

Z obsahu spisu vyplýva, že žalobcovia na základe výzvy súdu predložili znalecký posudok... zo dňa 10. 2. 2005 vypracovaný znalcom Ing. E. L., ktorého predmetom bolo určenie všeobecnej hodnoty pozemkov... Znalec určil jednotkovú hodnotu pozemku metódou polohovej diferenciácie vychádzajúc z vyhlášky č. 492/2004 Z. z. o stanovení všeobecnej hodnoty v sume 210,72,- Sk/m². Jedná sa o pozemky oplotené nachádzajúce sa v areáli žalovaného, ktoré bezprostredne susedia s parcelami číslo 323/31, 323/32 a parcelou č. 305/96, ktorých častí sa žalobcovia domáhajú určiť vlastníckeho práva. Za takejto situácie súd prvého stupňa nesprávne postupoval, ak pri určení výšky súdneho poplatku z návrhu nevychádzal so žalobcami predloženého znaleckého posudku v ktorom znalec určil jednotkovú cenu pozemku v sume 210,72,- Sk/m², ale vychádzal z jednotkovej ceny pozemku 1.200,- Sk/m² vychádzajúc zo správy realitnej kancelárie. Tento postup súdu prvého stupňa

je nesprávny pretože žalobcovia v konaní na hodnotu predmetu sporu označili dôkaz a to znalecký posudok, ktorým bola určovaná hodnota obdobných susedných pozemkov a teda takto určenú hodnotu možno považovať za nepomerne vierohodnejšiu ako cenu uvedenú realitnou kanceláriou v odpovedi na všeobecné bližšie nešpecifikovanú požiadavku súdu. Z uvedeného dôvodu odvolací súd priznal žalobcom trovy tvoriace súdny poplatok iba vo výške účelne vynaložených trov, čo v prípade súdneho poplatku predstavuje 5 % z ceny predmetu konania (1.388 m² x 210,72) t. j. sumu 14.624,- Sk. Pokiaľ žalobcovia zaplatili súdny poplatok vo vyššej výške zakladá to ich nárok na vrátenie časti súdneho poplatku.

Vzhľadom na to, že súd prvého stupňa nesprávne ustálil výšku predmetu sporu, nesprávne rozhodol aj o trovách konania tvoriace trovy právneho zastúpenia. Správne síce ustálil, že trovy právneho zastúpenia pozostávajú z odmeny právnej zástupkyne žalobcov podľa ust. § 10 a § 14 vyhl. č. 65/2004 Z. z. za 4 úkony právnej pomoci a to prevzatie a príprava zastúpenia, písomné podanie - žaloba, účasť na pojednávaní dňa 9. 12. 2008 a účasť na pojednávaní dňa 17. 2. 2009, pri určení výšky priznaných trov konania bolo však potrebné vychádzať z predmetu konania, ktorým bolo určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, ktorej hodnota bola v sume 292.479,- Sk. (1388 m² x 210,72,- Sk), čo v prepočte je 9.708,53 Euro. Vzhľadom na to, že pri zastupovaní žalobcov išlo o spoločné úkony viacerých osôb bolo potrebné základnú sadzbu tarifnej odmeny znížiť o 20 % (§ 13 ods. 3 vyhlášky 655/2004 Z. z.).

Podiel žalobcov v 1., 5. a 9. rade predstavoval 7/48-in k celku...

Žalobcom v 2. rade požadovaný podiel 10/48-in...

Žalobcami v 3. a 4. rade požadovaný podiel 5/48-in...

Žalobcovia v 6., 7., a 8. a 10. rade požadujú podiel 7/192...

Z uvedených dôvodov odvolací súd zmenil napadnutý rozsudok vo výroku o trovách konania podľa § 220 O. s. p. a zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcom na trovách konania sumu 2.433,47 Euro pozostávajúcou zo súdneho poplatku v sume 485,43 Euro a trov právneho zastúpenia v sume 1.948,04 Euro...“.

12. Skutočnosť, že sťažovatelia sa s názorom krajského súdu nestotožňujú, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého

postupu a rozhodnutia krajského súdu. Preto bolo potrebné sťažnosť sťažovateľov odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú.

13. Podľa názoru ústavného súdu uvedený výklad krajského súdu nemožno považovať za zjavne neodôvodnený alebo arbitrárny. Z rozhodnutia krajského súdu vyplýva, že do odôvodnenia svojho rozsudku uviedol postup, akým dospel k záveru o potrebe zmeny rozsudku Okresného súdu Košice II č. k. 44 C 599/2005-133 zo 17. februára 2009, a jeho uznesenie obsahuje výklad dotknutých právnych noriem. Podľa názoru ústavného súdu krajský súd vykonal ústavne súladný výklad na vec sa vzťahujúcich právnych predpisov, ktorý nie je svojvoľný a nepopiera zmysel interpretovaných a použitých právnych noriem.

14. Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. novembra 2009